

ВОЛИНСЬКІ ЕПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

За єдину Українську Помісну
Православну Церкву!

Часопис
Волинської епархії
Київського Патріархату

№ 3 (40) березень 2008 р.

ПРОЩА НА СВЯТУ ЗЕМЛЮ

Стався, так би мовити, єрусалимський прорив Української Православної Церкви Київського Патріархату. Вперше цілком офіційно архієрей і паломницька група священників та мирян УПЦ КП відвідали Святу Землю, відправили там Богослужіння в найбільших християнських святинях.

Про те, що в Єрусалимі буде можливість відправити Літургію українською, не вірили навіть самі богомільці. Однак мовне питання не стало перепоною. Представники світового Православ'я ставилися до Київського Патріархату з великою повагою, на належному рівні. Жодного натяку на «неканонічність» чи «неблагодатність», адже це може вирішувати лише Сам Бог, як сказали ченці біля Гробу Господнього. Тож Православна Церква в Ізраїлі не зважила на жодні політичні інтриги і люб'язно відчинила храм для прочан з України.

Бажання, щоб за них і за їх родичів помолились на Святій Землі, виявили тисячі вірян. Коли зважили всі записки «За

здоров'я» і «За упокій», їх виявилось аж 7 кілограмів.

Єпископ Луцький і Волинський Михаїл сердечно подякував парафії, яка дозволила волинській пастві принести безкровну жертву за Україну, за Волинь, за наші родини.

«Для України цей храм завжди відчинений і немає значення, якою мовою ти розмовляєш», – зазначив у вітальному слові на адресу паломників настоятель святині. – Головне, щоб люди сюди приходили. Багато людей з України було тут, – сказав він, – але вперше приїхав єпископ і вперше відбулася Літургія українською мовою.

На знак вдячності владика Михаїл подарував настоятелю

велося викласти за його оренду 40 доларів. А кульмінацією став молебень біля Голгофи. Почувши задушевний спів волинців, місцеві ченці запропонували відправити в цьому найсвятішому місці землі молебень і, відійшовши від традицій, дозволили записати коротке інтерв'ю.

Загалом владика Михаїл відправив Богослужіння за волинян і мир у всій Україні в 15 храмах Святої Землі. Паломники мали нагоду: побувати на Горі Блаженств, місці Примноження хлібів, церкві 12-х апостолів; здійснити омовіння у річці Йордан; відвідати храм Благовіщення Пресвятої Богородиці у Назареті, село Кана Галілейська, в якому Христос

копію мироточивої ікони Святителя Луки Кримського із миром, що проявилось у Луцьку.

Храм, який належить Православній Церкві в Ізраїлі, – не єдине місце, де волинська паства просила милості в Бога не лише для себе, а й для всієї України. Українська молитва лунала під час проходження хресною дорогою Спасителя. До цього дійства не всі мусульмани ставляться позитивно: щоб пронести хрест, до

вчинив перше чудо; піднятися на гору Фавор; побувати біля гори Армагеддон; відвідати церкву Різдва Йоана Предтечі; побувати на місці зустрічі Марії і Єлисавети, у храмі Різдва Христового у Вифлеємі та в печері убитих Іродом мучеників (територія Палестини), біля джерела Марії, на Сіонській горі в світлиці Таємної Вечері, у храмі Успіння Пресвятої Богородиці; пройтися Гефсиманським садом на Оливній горі; помолитися в храмі Моління про чашу, у церкві Гробу Богородиці; покласти записку з проханням у Стіну плачу; помилуватися Юдейськими горами, монастирем Георгія Хозевіта; піднятися на Гору спокус; побувати в церкві «Отче наш», каплиці Вознесіння, жіночому православному монастирі Вознесіння; пройти хресною дорогою, зокрема через храм «Вушко голки»; прикластися до Голгофи і Гробу Спасителя в Кувуклії у храмі Гробу Господнього, де сходить Благодатний Вогонь; зійти до грецького православного храму Рівноапостольної Єлени; побувати в печері Адама; побувати у Яффі – старовинному порту на Середземному морі, відбудованому сином Ноя Яфетом (нині це частина Тель-Авіва); відвідати місто Лод, де народилася мати великомученика Юрія Переможця, де він жив і похований, прикластися до кайданів і могили, розташованих у храмі на його честь.

Приблизно за тиждень прочани побували в 40 визначних місцях Святої Землі. Репортаж про це велике паломництво читайте на сторінках 3–6.

Андрій ГНАТЮК

Світлина прот. Ігоря СКИБИ та Данила ЗІНКЕВИЧА

З ЦЕРКОВНОГО КАЛЕНДАРЯ

17 березня – преподобного Герасима, що на Йордані

Цей святець жив у V ст., коли в Христовій Церкві нуртували богословські суперечки і багатьох вірних зваблювали численні секти. Славного посника пустельника Герасима теж було зманили хитросплетива еретиків, та ненадовго. Крім сповідання чистого вчення, преподобний завів для монахів-пустельножителів, кожен із яких спасався у відлюдній печері, вельми суворі правила.

Мав цей аскет ще одну надзвичайно важливу рису для християнського проповідника – дар переконувати не тільки власним прикладом, а й поміччю в скрутну хвилину. Ось один, хоч і дуже незвичайний епізод. Блаженні отці Єврат і Софроній Софіст пишуть у творі «Луг духовний», що Герасим якось порятував пораненого лева. Тож безсловесний звір так прив'язався до святого, що всюди ходив за ним, наче

ручний. Доріжкою між печерами ходив осел із баклагами води, і старець наказав леву охороняти його від зловмисників. Одного ж разу лев задрімав і лиходії викрали віслюка. Отець Герасим подумав, що це лев його з'їв та й прогнав хижака. Та невдовзі вкраденого віслюка було повернено монахам і лева знову допустили до чорноризців. Коли ж преподобний отець Герасим відійшов до Господа і був похований, лева не було в монастирі. Він прийшов і став шукати свого старця. Його повели до гробниці і лев, бачачи, що братія плаче, став битися головою об землю, і так помер. Цей випадок, як пише у житті преподобного Герасима святий Петро Могила, «показує нам, якими слухняними були звірі Адаму до його гріхопадіння».

Віктор ГРЕБЕНЮК

Боголюб'язний читачу! Наш часопис – надійна підмога та корисний засіб у духовному житті православного християнина. Аби ця найпопулярніша й найтиражніша волинська релігійна газета стала такою і для Вас – випишіть її у будь-якому поштовому відділенні області, починаючи з будь-якого місяця. Вартість одного примір-

ника з доставкою – лише **43 к.** (без вартості приймання передплати). Індекс у поштовому каталозі обласної періодики – **91241**. Архів основних публікацій «Волинських епархіальних відомостей», оперативні церковні новини тощо – в інтернеті за адресою: www.pravoslavja.lutsk.ua

НОВИНИ

Архієрейські служіння

Єпископ Луцький і Волинський Михайл освятив храм Святителів Василя Великого, Григорія Богослова та Йоана Злотоустого у с. Діхтів Володимирського деканату. Досі церкви тут не було, тож це стало величезною подією для селян (прийшли навіть протестанти!). Владика проповідував про роль храму в житті кожного населеного пункту та нагородив настоятеля парафії священника Юрія Кривіцького золотим наперсним хрестом, а благословенними грамотами – голову районної ради Юрія Михальця, голову сільради Віктора Матвіюка та всіх, хто великою мірою долучився до спорудження цієї святині. З архієреєм співслужили декан протоієрей Юрій Пилипець та інші священнослужителі.

Преосвящений на черговій прес-конференції підбив підсумки діяльності єпархії протягом 2007 року. Він зазначив, що минулий рік для Київського Патріархату на Волині позначився динамічним розвитком. Основні здобутки такі: утворилися 24 нові релігійні громади; розпочали пастирське служіння ще 14 священнослужителів, більшість із яких – випускники нашої семінарії; освячено 9 новозбудованих храмів, розпочато зведення ще 17-ти; видавничий відділ єпархії «Ключі» реалізував два проекти – книжки «Ідемо до Сповіді та Причастя» і «Літургія з поясненнями для мирян»; загальний річний тираж нашого часопису сягнув 77 000 примірників. Приблизно третину тиражу кожного номера безкоштовно поширювали в лікарнях, навчальних закладах, бібліотеках тощо; понад 10 тис. вірян за сприяння паломницької служби єпархії здійснили прощі до різних святинь України; у Луцьку проведено Волинський церковно-громадський форум «За Єдину Помісну Українську Православну Церкву». Станом на 31 грудня 2007 року Волинська єпархія нараховувала: 284 парафії, об'єднані в 21 деканат, 252 священники і 10 дияконів; 4 монастирі, в яких спасаються 16 ченців і черниць; 2 братства.

Біля луцької поліклініки № 3, де буде споруджено каплицю Рівноапостольної княгині Ольги, владика освятив хрест і наріжний камінь. Із архієреєм співслужили обласний і міський декан протоієрей Іван Семенюк, старший капелан єпархії протоієрей Олександр Безкоровайний, капелан поліклініки священник Мирон Петрина та інші священнослужителі. Разом із медперсоналом, пацієнтами й місцевими жителями молилися головний лікар Степан Цимбалюк та головна лікарка госпіталю для ветеранів Тетяна Масікова.

Преосвящений освятив Михайлівський храм у селі Руснів Володимирського деканату, у співслужінні з деканом протоієреєм Юрієм Пилипцем та іншими священниками Володимирщини відправив тут першу Божественну Літургію.

Укладено угоду між управлінням єпархії та Волинським технікумом Національного університету харчових технологій. Згідно з цим документом, Київський Патріархат духовно опікуватиметься навчальним закладом: новопризначений капелан – священник Василь Клочак, настоятель луцької Хрестовоздвиженської парафії, – здійснюватиме служіння, братиме участь у виховних заходах, проводитиме лекції, обговорення на релігійну тематику тощо. Договір підписали єпископ Михайл та директор технікуму І. Корчук.

АЗИ ПРАВОСЛАВ'Я

ЯК ПРОВОДИТИ
ВЕЛИКИЙ ПІСТ

Досліджуючи повчання святих отців і вчителів Церкви про піст, чітко видно, що вони наголошують відрізнати **головну ціль посту** від засобів, які допомагають досягненню її. На жаль, навіть серед людей, що часто ходять до церкви, є багато таких, хто не розуміє високого духовного значення Великого посту, вважають достатнім самого лише стримання від скоромного та плотських утіх. Однак для того, щоб слідувати вузьким шляхом спасіння, уникаючи широкої дороги, що веде, за словами Спасителя, до загибелі, слід розуміти, що не лише стриманням у їжі та плотському способі життя перемагається гріх, але очищенням серця та ревним прагненням до непорочної чистоти душі. Свята Церква наголошує у великопостових молитвах: «Марно ти радієш, душе моя, стриманню в їжі, якщо від пристрастей ти не очищена: якщо стримання в їжі не стане причиною виправлення твого життя, то гидкою будеш в очах Бога».

«Ухилийся від зла і твори добро», – ці слова з Першого послання апостола Петра варто найперше пам'ятати всім упродовж Великого посту, – рекомендують учителі Церкви.

Що є головною ціллю святого посту та за допомогою яких засобів її досягти?

«Значення посту полягає не у стриманості від їжі, а в усуненні гріхів, – навчає святий Йоан Злотоустий. – І хто обмежує піст тільки стриманістю в їжі, той, владиво, безчестить його. Ти постиш? Доведи мені це своїми ділами! Якими, скажеш, ділами? Коли побачиш бідного, дай милостиню. Коли маєш ворога, примирися! Коли побачиш свого друга щасливим, не заздрі! Хай постяться не тільки уста, але слух, зір, ноги, руки та всі члени нашого тіла... Що за користь, коли ми стримуємося від страв, а гриземо і з'їдаємо братів».

Святий Феофан Затворник мовить: «І попостити, і в церкву походити, і усамітнюватися, і духовні книги почитати, і подумати над прочитаним, і собою зайнятися – усе потрібно. Але всі ці справи необхідно спрямувати для однієї мети – достойного причастя святих Христових Тайн. А щоб гідно причаститися, слід душу очистити щирим покаєнням, для чого, власне, й призначені всі інші подвиги говіння: церковна і домашня молитва, стримання в їжі, земні поклони та все інше».

Знаючи головну мету посту, не менш важливо правильно використовувати й засоби, що ведуть до неї. І **перше**, що виділяє Церква, – це **обов'язкова підготовка до говіння**. Починається вона з примирення зі всіма своїми кривдниками. Необхідно, щоб кожен щиро пробачив один одному, не залишаючи жодного роздратування чи образи у потаємних закутках свого серця. Без цього неможливо говіти перед Богом, і такий піст буде неугодний Богові.

По-друге, у свого духовного отця отримайте настанови щодо відповідного постування, яке для різних людей є різним. Основа посту – боротьба з гріхом через стриманість від їжі. Саме стриманість, а не виснаження тіла, тому піст людина здатна понести в міру своєї підготовки до нього. Зокрема, отці Церкви так навчають: «Щодо посту дійте з повною свободою, скеровуючи все до головної цілі. Коли посилити, а коли послабити можна, вражаючи на потребу. Піст не ціль, а засіб! Краше не зв'язувати себе у цьому якимись незмінними постановами, ніби путами; коли так, коли інакше – тільки без поблажок та саможалю, але й без жорстокості, що призводить до виснаження. Піст – не їсти досита, а трохи залишати себе голодним, щоб ні думки, ні серце не були обтяжені...»

«Від надмірної стриманості людина виснажується й стає нездатною до духовних подвигів, – навчає святий Ігнатій Брянчанінов. – Наскільки шкідлива нестриманість, настільки шкідливий (а можливо, ще більше) надмірний піст. Ослаблення тіла, що буває від недоїдання, не сприяє молитві

в необхідній кількості та з необхідною силою...»

Для фізично здорових людей існує п'ять складників суворого посту: 1) відмова від їжі взагалі на певний час (наприклад, у Страсну п'ятницю); 2) відмова від вареної їжі (понеділок, середа і п'ятниця упродовж посту); 3) гаряча їжа без олії (вівторок, четвер упродовж посту); 4) гаряча їжа з олією (субота, неділя упродовж посту); 5) вживання в їжу риби (свято Благовіщення і Вербна неділя).

По-третє, під час Великого посту крім загальноприйнятих обмежень необхідно відмовитись від найулюбленіших продуктів. Для одного це чіпси, для другого – солодощі, для третього – гарячий шоколад чи кава... Одним словом, кожен повинен принести ту жертву, котра дозволить йому взяти верх над своїм чуттєвим началом і довести, що його безсмертний дух сильніший за смертне тіло.

По-четверте, варто пам'ятати, що аскетизм – поняття цілісне, яке включає і духовне, і тілесне стримання. А це означає, що під час Великого посту потрібно свідомо відмовитись від усього марного, гонимих звичок, плотських утіх і грішних думок. Якщо вирішили постити, то слід налаштуватись

на стримання від любощів і різноманітних розваг – комп'ютерних ігор, улюблених телесеріалів, відвідань дискотек тощо. Необхідно звільнити свій розум від усього суєтного, тоді з'явиться час для читання духовних книг, молитов, думок про вічне. Дуже важливо налаштуватися на добрі вчинки, на покаєння, відганяючи погані думки та спокуси.

По-п'яте, піст обов'язково супроводжується постійною молитвою. «Без Мене, – навчає Господь Ісус Христос, – не можете нічого робити», а тому необхідно тісно перебувати з Ним, бо тільки тоді зможемо принести багато плоду. А це можливо за допомогою постійної молитви серця, коли воно «зігріє і гаряче до Бога звиває», – навчає святий Феофан Затворник. Необхідно якнайчастіше промовляти молитву преподобного Єфрема Сирійського з доземними поклонами, бо вона призначена допомагати в наших особистих зусиллях під час Великого посту. «Молись і трудись, – навчають святі отці, – адже лінь породжує спокуси».

І **останнє**, що треба пам'ятати: християнська аскеза є боротьбою **не проти** тіла, а **за** нього. З цієї причини кожна людина подвизається і душею, і тілом.

Протоієрей Віктор МИХАЛЕВИЧ,
капелан і викладач
Волинського інституту імені В'ячеслава
Липинського МАУП, настоятель парафії
Апостолів Петра й Павла в с. Коршовець
Луцького районного деканату
Світлина з сайту Klyumenko.data-tec.net

Свічка за «афганців»

В обласному краєзнавчому музеї провели історичну годину, приурочену Дню вшанування учасників бойових дій на території інших держав. На запрошення організаторів старший капелан єпархії протоієрей Олександр Безкоровайний відслужив панахиду й звернувся до присутніх із пастирським словом. Також із цього приводу він взяв участь в урочистому зібранні, яке відбулося в облмуздрамтеатрі ім. Т. Шевченка.

По тих, хто не вернувся з афганських бойових доріг, вознесли молитву й у Рожищі. Декан протоієрей Василь Шняк відслужив панахиду біля пам'ятного знака у райцентрі. Разом з іншими вірними молилися голова районної ради Андрій Музика, побратими-«афганці».

Порадились

У Михайлівському Золотоверхому монастирі відбувся черговий Всеукраїнський з'їзд православної молоді. Від нашої єпархії у ньому взяли участь ігумен Жидичинського монастиря о. Марк (Левків), голова Молодіжного братства Святого Миколи-Святоші, князя Луцького, Сергій Когут, інші братчики. На їхню думку, цьогорічний форум, на відміну від попереднього, був не таким заорганізованим, відчувалося значно менше формалізму. Можливо, найцікавішою була робота у секції «Розвиток православної молодіжної організації, планування». Багатьох зацікавив досвід лучан, їхній статут, інші напрацювання. Разом з тим, залишаються невирішеними чимало питань, зокрема статус молодіжних об'єднань в УПЦ КП, надмірна, з погляду юних, опіка їхньої діяльності з боку синодальної комісії у справах молоді тощо. Проте всі учасники з'їзду, котрі були делегатами й минулого разу, відзначають, що піклування молодіжним рухом у Київському Патріархаті дещо поліпшилось.

Пожежам – зась!

Не так давно на Волині згоріло дві церкви, та і взагалі кількість трагедій пове вгору. Тому рятувальники МНС і священнослужителі вирішили поєднати зусилля. У музеї цивільного захисту населення зібралися єпископ Михайл, канцлер єпархії прот. Микола Цап, отці декани, начальник ГУ МНС області Володимир Грушовінчук, його підлеглі. Для духовенства було проведено екскурсію, прочитано лекцію, показано відеоматеріал про вогняні трагедії в культових спорудах Волині. Владика Михайл і В. Грушовінчук підписали спільне звернення до священників і парафіян. У ньому, зокрема, сказано: «...Дотримуйтеся правил пожежної безпеки у релігійних закладах, будьте обережні при користуванні відкритим вогнем, по закінченні Богослужіння вимикайте електричні прилади. Постійно слідкуйте за справністю електричних мереж, забезпечте наявність в храмах достатньої кількості вогнегасників».

Помолилися за Лесо

Напередодні 137-ліття з дня народження Лесі Українки ковельський районний декан прот. Іван Бонис освятив садибу-музей поетеси в с. Колодяжному після капітального ремонту, а відтак звершив заупокійну літію по рабах Божих Ларисі та її найближчих родичах, подарував музею ікону Волинської Божої Матері. Разом із директором цього закладу Вірою Комзюк, усіма його співробітниками молилися парафіяни сіл Колодяжне і Дубова та відвідувачі.

Гарно вшанував поетесу ансамбль регентського відділення духовної семінарії під керівництвом М. Лукач: взяв участь у вечорах в обласному краєзнавчому музеї та в міській бібліотеці-філіалі № 10, де проходив відбірковий тур Всеукраїнського конкурсу читців.

Підготували Віктор ГРЕБЕНЮК,
прот. Віталій СОБКО

ПАЛОМНИЦТВО

ЗЕМЛЯ, ОСВЯЧЕНА ХРИСТОМ. УСЛІД ЗА СВЯТИМ ПИСЬМОМ

Ізраїль – країна погодних контрастів. Таке буває нечасто, але за тиждень перебування на Святій Землі на межі січня-лютого ми пережили чотири пори року, починаючи від пізньої осені, закінчуючи літом. Сонце і хмари наче боролися між собою, а от побачити сніг ми таки не сподівалися. Ця найдавніша у світі земля не залишає байдужим нікого. Хтось боїться тутешніх постійних воєнних сутичок, пострілів, терактів, усіляко сторониться її, а хтось попри все їде сюди, щоби з комфортом відпочити, насититися свіжими фруктами, подихати свіжим бризом Червоного й Середземного морів, поніжитися в цілющих водах Мертвого моря – одним словом, нарешті побувати в місцях, про які багато чув, але ніколи не бачив. А хтось готовий віддати останню копійку, та хоч раз у житті пройтися цією Землею, бо вона – Свята. Тут народився, свідомо пішов на хресну смерть й був розп'ятий Ісус, Який прийняв на Себе наші гріхи і цим урятував людство від смерті. Тут відчувається Його присутність, Його сила, велика благодать. Ти йдеш, а Спаситель невидимо допомагає тобі, підтримує, додає сил, не дає впасти на півдорозі. Він Сам тебе веде тими місцями, де колись бував, і долаєш такі відстані, про які ніколи навіть не міг подумати. Лише надвечір починаєш потрохи усвідомлювати, що сьогодні трапилось диво – зустріч із Христом.

Назарет... Це сучасне, доволі жваве місто, з розвинутою мережею маршруток і автобусів, з простягнутими уздовж вузеньких вулиць торговельними точками. І саме в цьому місті бере початок Християнство. Тут стоїть храм Благовіщення Пресвятої Богородиці, зведений за проектом італійського архітектора Джованні Муціо 1969 року. Це п'ята церква, збудована там, де архангел Гавриїл звіщав Діві Марії. Залишки першої було виявлено під час розкопок, розпочатих тут 1955 року. Другу збудували у візантійський період, третю – на початку XII століття, а четверту – 1877 року.

Трохи вище вгору – церква Архангела Гавриїла, де єпископ Луцький і Волинський Михаїл відправив короткий молебень. За іншими версіями, Благую Вість Марія отримала, йдучи по воду до водограю, який тепер називають Фонтаном Діви. А початок він бере саме в крипті церкви Архангела Гавриїла. Храм збудовано у XVIII столітті. Вхід через ворота, які нагадують римську арку. У церкві – неоціненний іконостас, а криниця збудована з великих білих блоків мармуру.

– Особливо хочеться звернути увагу на поведінку Пресвятої Богородиці під час благовіщення, – говорить у проповіді владика Михаїл. – Спочатку дивується особливому

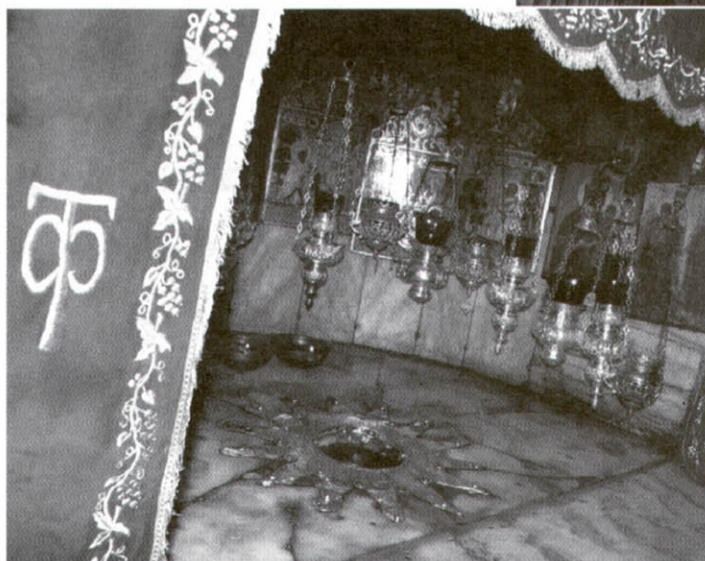
До священних вод ріки Йордан

Після молебню владика Михаїл набирає у пляшки кожному прочанинові своєї групи воду зі Святої Криниці.

***

Отримавши Благую Вістку, як оповідає Євангеліє від Луки, вирушила Марія в «місто Юдине» – тодішнє селище Ейн-Карем, яке тепер є частиною Єрусалима, щоби провідати Єлизавету, яка була вагітна майбутнім Йоаном Предтечею. Місце його народження увічнив храм, який належить Римсько-Католицькій Церкві.

– Ми знаємо: за півроку до Різдва Господнього він народився, – розповідає священник Ігор Скиба, настоятель парафії Мучениці Параскеви-П'ятниці в с. Чаруків Луцького районного деканату, секретар Волинської духовної семінарії, – був покликаний Господом на своє служіння. Він був прикладом стриманості. Усе життя ішов попереду Господа, прокладав путь Спасителю. Першим став на служіння, першим і помер мученицькою смертю, прийнявши її від царя Ірода... Саме про нього Господь сказав, що не народжувала жінка на землі більшого, ніж Йоан Предтеча, але навіть він є меншим від найменшого в Царстві Небесному.

Церква Дванадцятих апостолів в Капернаумі на західному узбережжі Генисаретського озера

вітанню ангела. Але, прослухавши Благую Вістку, не противиться волі Божій, а навпаки – каже: «Я ж Господня раба: нехай буде мені згідно зі словом Твоїм». Смирнення – це та якість, яка дає людині можливість жити християнським життям, тому що «гордим Господь противиться, а смиренним дає благодать». Як часто нам не вистачає смирення і послуху для наших ближніх. Важко слухатися батьків своїх, коли ми малі, важко слухатися наставників, учителів, коли ми навчаємося, і як важко слухатися слів Божих, які передані Заповідями. Ми вважаємо, що правильно все робимо. Але ось приклад Пресвятої Богородиці навчає нас покладатися на волю Божу, слухатися тих людей, які нам радять, мати терпіння вислухати їх. І читаючи молитву «Отче наш», щоби це були не порожні слова: «Нехай буде воля Твоя, нехай прийде Царство Твоє!», щоби ці слова були і нашим практичним життям як православних християн. Хай Господь за молитвами Пресвятої Богородиці благословить нам виконувати волю Божу, працюючи над своїм духовним зростанням і пам'ятаючи, що смиренним Господь дає благодать.

***

Далі наш шлях пролягає до одного із найшанованіших місць Святої Землі. Тут відбулась подія, яка сколихнула все людство, яка дала йому надію

ли побачити священну реліквію, потім спорудив над нею восьмикутний вівтар, який зберігся й досі. А через 200 років імператор Юстиніан перебудував храм. Він додав у мозаїці трьох волхвів у перському одязі. Стверджують, що саме вона і вберегла

на спасіння. На мальовничих пагорбах розкинувся старовинний Вифлеєм, а в ньому – храм Різдва Христового. Назва ж Вифлеєм у перекладі з єврейської мови означає «Дім хліба».

Площа Колискова перед храмом Різдва велелюдна. Тут можна почути різні мови світу. Проте не треба жодного перекладача, щоби зійшовши у заповідну печеру, зрозуміти, що ти в одному із найсвятіших місць на землі. У місці, в якому дві тисячі років тому

святиню від руйнації під час нападу персів. Вхід у церкву зробили вузьким, аби жоден вершник не міг потрапити туди на коні. Тому, щоби зайти, треба зігнути ледь не вдвоє. Камінні сходи ведуть до печери, де срібна зізда вказує на місце народження Спасителя. Латинський напис свідчить: «Тут Діва Марія народила Ісуса Христа». Неподалік є окрема печера, де покояться останки немовлят, страчених за наказом царя Ірода.

Церква Різдва Христового у Вифлемі

стояли ясла, куди покляла Богонемовля Діва Марія. Від народження Спасителя місце Його з'явлення на світ вважається священним. У IV столітті імператор Константин звів над ним храм Різдва, спочатку пробивши отвір у стелі печери, щоби люди мог-

Нині в Назареті проживають християни, мусульмани і євреї. Християни належать до різних конфесій – православної, католицької, англійської тощо.

Неподалік храму Різдва розташована так звана Молочна печера, де моляться молоді сім'ї про можливість мати дітей, про їх здоров'я, а жінки – про наявність грудного молока. Є легенда, що коли Свята Сім'я втікала в Єгипет, кілька краплин материнського молока Марії, яка годувала (Продовження на 4 стор.)

ПАЛОМНИЦТВО

ЗЕМЛЯ, ОСВЯЧЕНА ХРИСТОМ.
УСЛІД ЗА СВЯТИМ ПИСЬМОМ

(Продовження. Початок на 4 стор.)

Сина упали на підлогу, після чого частина печери побіліла. І кожен прочанин намагається наскрегти додому по кілька крупинок з цього святого місця. А можна

життя праведно, згідно з Заповідями Божими. Тут невидимо перебуває Сам Господь Ісус Христос, Який прийняв хрещення від Йоана. Це ще одне місце нашої духовної радості, нашого духовного оздоровлення.

* * *

Далі дорога Спасителя знову пролягла на територію сучасної Палестини повз Юдейські гори. Ми їдемо глибше, піднімаємось на оглядовий майданчик – і перед нами відкривається немов підвішений до скелі монастир святого Георгія Хозевіта, а вдалині видніються хрести. Можливо, це те місце, що в Старому Заповіті пов'язується з пророком Іллею: «ди звідси, і обернешся собі на схід, і сховаєшся при потоці Керіті, що навпро-

У печері вифлеємських немовлят-мучеників

ї купити спеціальний білий порошок як пам'ятку. Нині білосніжна церква Молочної Печери – це францисканська каплиця.

Вифлеєм розташований за 6 кілометрів південніше Єрусалима. А виживають люди

ти Йордану».

Перетнувши кордон, незабаром потрапляємо в оазис – найдавніше місто на землі Єрихон. На Гору спокус прокладено канатну дорогу. Однак до самого місця,

Старезні маслини Гефсиманського саду

за рахунок туристів, які продають прочанам сувеніри власного виробництва. Займатися такою діяльністю дозволив правитель міста ще в XVI столітті. У тому ж столітті тамтешню місцевість облаштувала община православних греків.

* * *

За багато років стало доброю традицією, що сповідники віри Христової, які приїжджають на Святу Землю, заради зцілення омиваються в річці Йордан. Правда, місце, відведене для купання нині, лежить вище того, де охрещувався Спаситель. Доступ туди буває можливим лише раз на рік – на Водохреще, бо тепер там проходить кордон з Палестиною. Купальня, облаштована нині, – одразу біля витоків з Галілейського моря. До річки, впадає річка у Мертве море, а її протяжність 320 кілометрів.

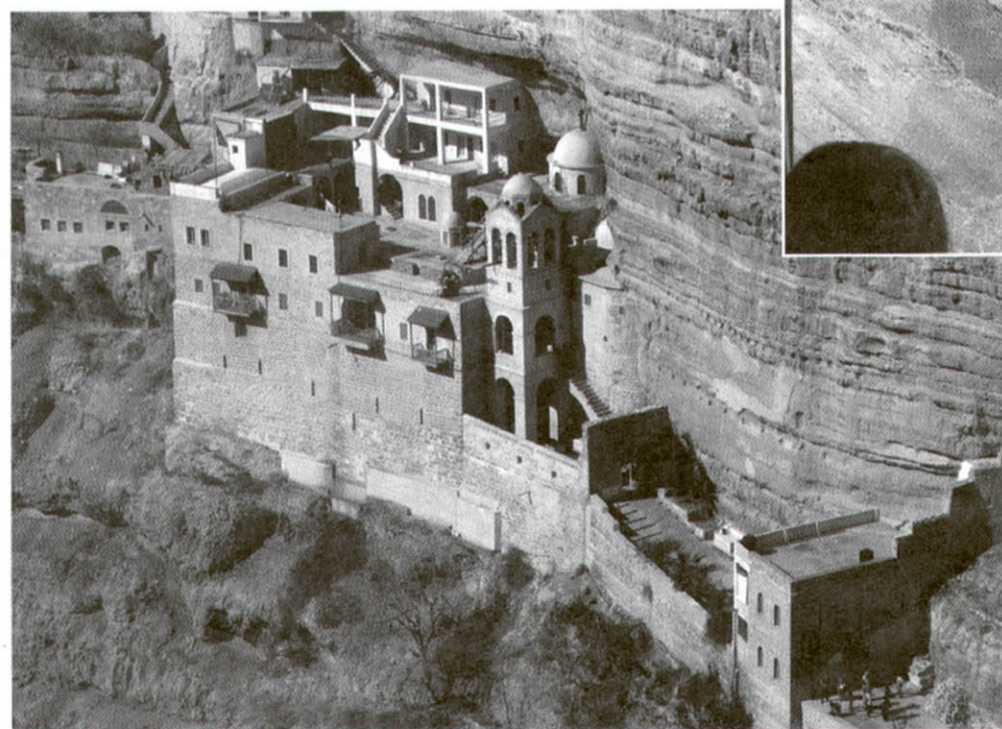
Купатися треба одягненому, щоб не спокуювати голим тілом інших і не оскверняти цю святиню. Можна у своєму одязі. Але для цього продають і спеціальні довгі сорочки. Уздовж берега – написи уривків з Євангелія різними мовами. Є й українською.

– Омивання у водах йорданських для нас знаменне тим, що ми, окунаючись, бажаємо омити не тільки тіло, а найперше – свою душу від гріхів, – зазначає владика Михаїл, – які полонять її, штовхаючи на дорогу неправди. Хай ці води йорданські будуть корисними для всіх, хто, омившись в них, оздоровиться духовно, фізично і буде продовжувати своє

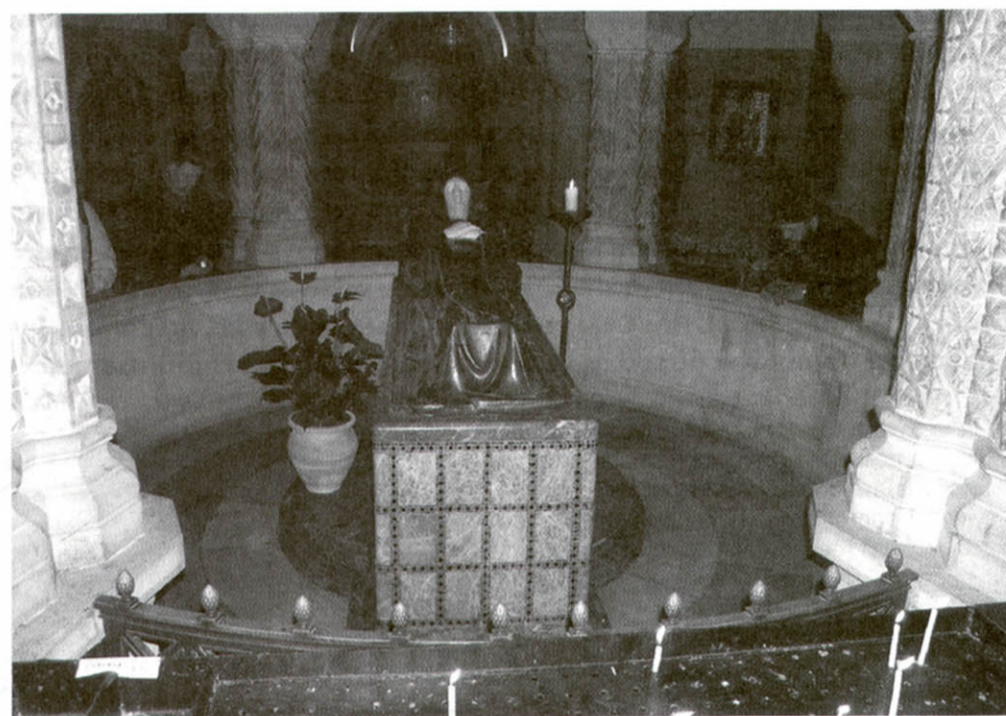
де перебував Христос, ще треба здолати кількесот метрів крутого підйому. У Святому Письмі читаємо, що диявол тричі намагався спокусити Христа, Який постив.

* * *

На пам'ять про те, як Ісус зібрав перших учнів, зокрема рибалок Симона і його брата Андрія, над Галілейським мо-

Монастир Георгія Хозевіта. Юдейська пустеля

У храмі Успіння Пресвятої Богородиці на Сіонській горі в Єрусалимі

рем стоїть церква Дванадцятих апостолів.

– Господь, кличучи Собі в послідовники учнів, не вибирав їх за якимись етнічними чи соціальними ознаками, – проповідує владика. – Вибирав тих, які були зі щирим серцем і готові були слідувати за Ним. Ішли в першу чергу ті, хто не мали освіти. Ті прості, які не розмірковували, не філософствували, щирим серцем бажали йти за Ісусом Христом. Тому взяв з рибалок, з теслярів, із різних спеціальностей, але зібрав їх, надаючи їм силу благодаті в благовістванні. Тому кожен із нас повинен і може бути послідовником Ісуса Христа, продовжувачем апостольської справи – справи благовістия. Своєю вірою, своєю справою ми маємо бути апостолами сучасними, апостолами XXI століття.

* * *

На місці, де Христос виголосив так звану нагірну проповідь, гордо возвеличилась церква Блаженств. Зведена вона 1937 року з білого каменю за проектом Антоніо Барлуцці. Приміщення восьмикутне, оточене відкритою галереєю. Усередині церкви на вісьмох вікнах можна прочитати початок тексту кожної з восьми Заповідей блаженств, проголошених Ісусом на Горі. При церкві існує притулок для паломників.

– «Заповідь нову даю вам: „Любіть один одного“». Тепер відходить закон «зуб за зуб» і настає нова ера. Блаженні (щасливі) ті, які побачать цю нову еру, будуть у цій

новій ері. Тому Господь, стоячи на цьому місці, дає народу новий зміст життя. Це особливе місце, з якого кожен із нас повинен задуматися, як прожити, щоб бути добрим зерном, яке дає стократний плід, – мовить архієрей.

Церква Страстей Ісусових (Моління про чашу), або Всіх націй, на Оливній горі в Гефсиманському саду на сході Єрусалима

* * *

Під час кожного вінчання читають Євангеліє про весілля в Кані Галілейській. Саме тут Спаситель учинив перше диво, перетворивши воду на вино.

– Хай Господь благословить кожну сім'ю,

– зичить владика вірним, проповідуючи в церкві, присвяченій цій події. – Хай Він її благословить багато, як благословив те весілля, на якому перебував, а від цієї весільної радості, від великої любові, яку мають чоловік до жінки, жінка до чоловіка, хай народяться діти як ознака любові, завдячуючи якій знаходять одне одного. Хай сім'ї кожного з вас будуть здоровими, щасливими, багатодітними. А майбутнє у всіх завжди хай буде довговічним і щасливим.

У храмі й досі зберігаються посудини, описані у Святому Письмі. А саму споруду називають Церква Чуда. Весілля тут популярні й досі.

Хресною дорогою Спасителя

***

Містечко Табха розташоване на схилах Гори блаженств неподалік Галілейського моря, яке ще називають Тиверіадським, чи Генисаретським озером, або Кіннерефом. Його назва означає «сім фонтанів», адже в цьому районі б'є сім сіркових джерел, в одному з яких, за переказами, скупався і зцілювався старозаповітний Йов. На місці примноження хлібів нині стоїть церква з такою ж назвою – сучасна, збудована на основі візантійського храму IV століття нібито саме на тому місці, де сидів Ісус і творив одне із чудес. У VI столітті візантійську церкву зруйнував землетрус, а через століття вона повністю занепадала. Лише в XX столітті кілька ченців виявили

– І в мріях не було побувати на цьому святому місці. Але дякуємо, що Господь сподобив кожного із нас... Маємо можливість не лише молитися тут, а й відчути ту легкість на душі, коли хочеться повторити слова апостола Петра: «Як добре нам тут бути». Хай оця мить надовго залам'ятається нам, аби завжди бажали преобразитися в кращу сторону, а меж досконалості немає.

Після відвідання церкви, подання записок і молебню – обов'язкова гостина у насельниць монастиря: вино, кава, чай і випічка.

На Фаворі, висота якого 600 метрів, сидять православна і католицька громади. Перша на залишках будівель хрестоносців 1911 року збудувала храм Святого Єліаса.

А 1923 року збудовано величну базиліку на честь Преображення. Перші побудови тут датуються ще 400-м роком нашої ери. Під час хрестових походів

Колонна, в яку вдарив благодатний вогонь

надзвичайно цікаві залишки храму. Але туристів приваблюють неймовірні мозаїки, зокрема та, що зображає чудо Христове: кошик, заповнений хлібом, в оточенні двох риб. А під центральним вітварем – камінь, на якому Ісус розклав п'ять хлібин і дві риби.

***

Сходження на гору Фавор, де, за переданням, відбулось Преображення Спасителя. Автобусом піднімаємося лише до певної висоти. Далі до самого монастиря підвозять за окрему плату маршрутки. Піднімаючись крутим серпантином, наче в літакові, нам відкриваються неймовірні пейзажі. Монастир огорожений кам'яною брамою і воротами.

– Це винятковий день і виняткова мить перебування на Фаворі, – зазначає єпископ.

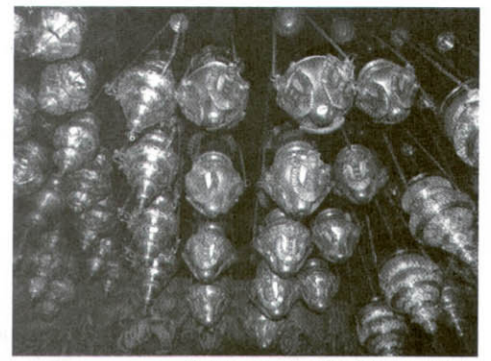

Камінь помазання в храмі Гробу Господнього

звели добре укріплений монастир. Але 1197 року і його зруйнували. Монахи покинули територію. Знову заселяти почали її аж у XVII столітті.

***

«Коли молитесь, говоріть: „Отче наш, що еси на Небесах...“» Молитва, якої навчив Ісус апостолів і всіх нас, – є основою для християн. Про її поширеність і значення свідчить спеціально збудована церква «Отче наш» у Єрусалимі, де однойменна молитва виписана більше ніж шістдесятьма мовами. Є й українською. Там молитву співали волинські паломники.

Лампади у храмі Гробу Господнього

називається Світлицею Таємної вечері. Вона з'єднана з церквою Успіння Богородиці. Восьмикутний храм на горі Сіон нагадує про традицію, згідно з якою Марія тут заснула навіки. 383 року візантійці збудували на цьому місці церкву Колонн, 415-го єрусалимський єпископ її розширив і назвав Святий Сіон. Через двісті років її зруйнували перси, а хрестоносці відбудували. Вони ж і з'єднали її зі світлицею Таємної Вечері. 1291 року церкву знову зруйнували, а 1517-го

Храм Гробу Господнього

***

Чи не найшанованішою серед християн є Оливна, або Єлеонська, гора. Тут Він навчав учнів і оплакував Свою долю, тут, у Гефсиманському саду, й був схоплений. Слово *Гефсиманія* означає *прес для маслин (оливок)*. Місце, де відбулась Таємна вечеря,

переробили під мечеть. Остаточно святиною відбудували на початку XX століття німецькі монахи-католики, які й опікуються нею досі. Сходинки ведуть у крипту (підземне місце поховань), яку називають Домом Марії після розп'яття Ісуса і місцем її смерті. У центрі – статуя сплячої Марії на повен зріст, зроблена із вишневого дерева й слонової кістки.

***

Камінь, на якому страждав Ісус у ніч перед арештом, молячись: «Отче Мій, коли можна, нехай обмине ця чаша Мене... Та, проте, – не як Я хочу, а як Ти», тепер у вівтарній частині церкви Мук Христових, яку ще називають церквою Всіх націй або храмом Моління про чашу. Одну з назв храм отримав на честь усіх країн, які зробили внески в будівництво. Це ще одна перлина Антоніо Барлуцці, зведена 1924 року на руїнах двох більш ранніх церков. Камінь Христових Страстей оточує терновий вінець із кованого заліза. Над вів- (Закінчення на б стор.)

ПАЛОМНИЦТВО

ЗЕМЛЯ, ОСВЯЧЕНА ХРИСТОМ. УСЛІД ЗА СВЯТИМ ПИСЬМОМ

(Закінчення. Початок на 3–5 стор.)
тарем – картина, де зображений ангел, який утішає Ісуса. Старезні, покручені маслини

і найсвятішому місці на землі. Чим ближче до цього місця, тим неспокійніша душа, бо не можна спокійно уявляти Христові муки.

де щороку перед Воскресінням Христовим сходить Благодатний вогонь. Пускають туди тільки православного Патріарха, бо тільки на нього сходить Вогонь. Перед тим мусульманська сторожа його ретельно перевіряє. Коли одного разу туди зайшов вірменський Патріарх, Благодатний вогонь ударив у колону при вході, де стояв православний. У Храмі Гробу Господнього також міститься грецька церква Святої Єлени і печера Адама, де видно низ Голгофи.

збудовані в V столітті. Хоча ця церква і вважається усипальницею Діви Марії, у турецькому місті Ефес є теж гробниця Діви Марії, шанована не менше за єрусалимську. За припущеннями, до Ефеса Богородицю привів апостол Йоан. І там вона померла. Єрусалимський храм належить Вірменській і Грецькій Церквам.

***

Головною подією цієї паломницької поїздки стала Літургія в єрусалимському храмі. Адже представники Київського Патріархату відправили її на Святій Землі вперше. Уперше в цій церкві лунала молитва українською мовою. Разом із владикою Михаїлом співслужили о. Ігор Скиба та на-

***

На місці, де, за переданням, на сороковий день по воскресінні Христос вознісся на Небо, тепер мусульманська мечеть, а посередині – відбиток стопи Спасителя.

За іншими переказами, місцем вознесіння вважають камінь у жіночому православному монастирі Вознесіння. Це обитель РПЦ із визначною дзвіницею «Російська свіча». У давнину дзвін сюди котили спеціально з міста Яффа, порту, який вів на Святу Землю. Тепер це частина Тель-Авіва. У цьому монастирі начебто зберігалася усикновена глава Йоана Предтечі.

Інше місто, пов'язане з Християнством, – Лод. Там народилася і жила мати великомученика Юрія Переможця. Він теж там жив і був похований. Тепер над його могилою церква, в якій містяться кайдани воїна Христового. Сама ж могила – у крипті храму.

Ще одне святе місце – церква Гробу Богородиці. Її теж називають церквою

Причастя під час Літургії в одному з єрусалимських православних храмів

Гефсиманського саду немовби свідки Юдиної зради...

Сьогодні багато прочан, які приїжджають на Землю Ісусову, намагаються взяти хрест і пройти Страдницьким шляхом Спасителя. Адже тому, хто не пройшов цієї дороги, буває важко зрозуміти муки Христа.

Хресна дорога проходить через мусульманський квартал, а мусульмани не звикли вітати такі акції. Перехожі ставились по-різному: хтось крутив пальцем біля скроні, а хтось із пошаною зупинявся. Інші просто заради цікавості фотографували. Майже весь шлях перших дев'яти зупинок пролягав

Це Голгофа, що в перекладі з арамейської означає «місце черепа», або Лобне, Чільне місце (від слова «чоло»). Сльози багатьох християн омивають очі й невблаганно скапують на землю, зрошену слізьми і кров'ю Христа. Дві тисячі років тому тут терпів за нас Христос, що тепер проявляється великою благодаттю. Спокій огортає душу. Кудись далеко відходять проблеми, суєта, матеріальні речі – і тільки Христос у душі та розумі, так близько як ніколи, що й не хочеться покидати цього місця.

Після Голгофи проходимо камінь помазання, де лежав змачений ароматами Христос після зняття з хреста. Гріб – теж найсвятіше місце для Християнства. Над ним споруджено каплицю. У першому приміщенні Марія Магдалина, яка прийшла до Гробу і не знайшла там Тіла, побачила ангела. У наступному – безпосередньо Гріб Господній,

Успіння. Такою, якою є, стала в XI столітті завдяки хрестоносцям. Але вчені припускають, що вперше і храм, і крипта

У місцевих крамницях можна придбати різні реліквії

через торговельні ряди. І варто відстати – як тобі пропонують щось купити. Майже, як у ті часи.

Наступні стояння хресної дороги – у храмі Гробу Господнього, найтрепетнішому

Храм Великомученика Юрія Переможця з ковчегом його мощей у м. Лод

стоятель луцької парафії Благовіщення Пресвятої Богородиці священник Микола Савчук.

***

Минув тиждень. Нас чекала Україна. А душа розривалася: прагнула додому і трималася за Святу Землю, щоб ще раз сюди повернутись.

Андрій ГНАТЮК
Світлина надали
прот. Ігор СКИБА,
Данило ЗІНКЕВИЧ,

Андрій ЯКИМЧУК і Наталія ФРАНЧУК

Золоті ворота Єрусалима: вигляд з Оливної гори

ВІДПОВІДЬ БОГОСЛОВА

НЕ ОПОГАНЮЙМО ШЕВЧЕНКА

Деякі ультрапатріоти вносять у шанування національного генія елементи псевдорелігійного поклоніння

Запитання

Прочитав у журналі таке: «Ні Шекспір в англійців, ні Гюго у французів, Гете у німців, Пушкін у росіян ... не можуть і мріяти про такий безперечно винятковий культ, якого не зустрічали ніколи впродовж віків, як культ Шевченка в українців». На погляд багатьох, шанування великого Тараса має, на жаль, ознаки псевдохристиянського поклоніння. Один письменник повідав на Національному радіо, що в часи війни, коли на Наддніпрянщині не було ікон, він молився до портрета Шевченка. У деяких оселях зображення Тараса Григоровича поміщують поруч із образами Христа і Богородиці, а «Кобзар» ушановують мало не на рівні з Біблією. Відомий також вірш іншого літератора «Отче наш, Тарасе всемогущий...», стилізований під Господню молитву, що містить слова: «...Я до тебе одного молюсь».

Як же православні українські патріоти мають ставитися до культу Шевченка?

Відповідають священник Андрій Ротченко і Віктор Гребенюк

Надмірне вшанування людей, особливо якщо воно має характер релігійного поклоніння, є гріхом проти другої заповіді Закону Божого: «Не роби собі кумира...» Ці слова застерігають нас не лише від поклоніння язичницьким

ідолам, але в ширшому розумінні – від усього, що в нашому серці може заступити Бога. Колекціонування, ігри, напої і наїдки, жінки й чоловіки, діти, політичні діячі, естрадні виконавці і т. д., і т. ін. – будь-що і будь-хто може заступити Бога і стати поганським божком. Тож одні переконані, що, наприклад, зірка естради Елвіс Престлі не помер і ще повернеться у цей світ, інші пишуть на стінах будинків про російського музиканта Віктора Цоя, який уже відійшов до праотців: «Цой живий» (у прямому значенні слова), «Цой – бог». Куди гірше, якщо такі переконання обростають ритуалами, що нагадують сакральні дії. Типовий приклад такого псевдокульту з релігійними ознаками – вшанування «вождів світового пролетаріату»: відвідування їхніх останків у мавзолеях було схожим на прощі до мощей святих, «Капітал» Маркса і «червона книжечка» Мао вважалися істиною в останній інстанції, демонстрації з портретами були подібні до хресних ходів, скрізь розміщувалися їх статуї, бюсти, наче ікони...

Борони Боже, щоб відвідання Чернечої гори й читання «Кобзаря» набули таких язичницьких рис. Перетворювати шану до поета на релігію означає долучати його до сумного

списку осіб, яких зробили божками: Володимира Леніна (ленінізм), Льва Толстого (толстовство), Порфирія Іванова (івановство) і подібних. Зрозуміло, що це значно шкодитиме світлій пам'яті нашого генія та всім нам. Маємо читати його твори, навчатися від нього любові до ближнього, до земної Батьківщини – але не творити із Шевченка кумира.

Церковними ж підставами для зарахування людини до лику святих є численні свідчення про святість її життя, часто – нетлінність її останків, мироточення мощей. Але найголовнішою підставою для прославлення подвижника як святого є дар чудотворення – або ще за життя, або після смерті. Тобто найвагомішою ознакою святості є те, що після звернення до цієї людини біля її могили чи незалежно від місця – відбуваються чудеса: зцілення від невиліковних

хвороб, очищення біснуватих, виконання інших особливих молитовних прохань. За 147 років із дня кончини Тараса Григоровича таких фактів Церква не зафіксувала. Тому немає підстав ставитися до нього як до святого, цей культ подібний до поганського. Не Шевченко молиться до Бога за нас, а його душа потребує наших молитов, тож просімо в Господа прощення гріхів раба Божого Тарасія.

Бажаєте одержати відповідь православного богослова на Ваші запитання? Надсилайте їх до редакції на адресу: 43025 Луцьк, Градний узвіз, 1 або телефонуйте – (0332) 72-21-82.

ВАРТО ЗНАТИ

СВІТ ІКОНИ

Образі – не портрети святих і не ілюстрації евангельських подій. Це вікно у духовний світ...

Давні майстри малювали ікони по-особливому. Вони не змальовували, не копіювали натури, як фотографії. Не тому, що не вміли, а тому, що не хотіли. Вони малювали інший світ. Свідомо застосовували зворотню перспективу, щоб сказати про те, що все земне вертається у землю. А після смерті – інша дійсність, інша перспектива.

Отже, ікони – це містичні ворота у потойбічний світ. Вони представляють особи святих не у земному, а в загробному світі. Там торжествує перемогу зображений святий. Він стоїть перед Богом і молиться за нас, а ми молимося перед його іконою, просячи заступництва за себе і ближніх.

Поклоняючись святам іконам, ми не вшановуємо дошку, полотно чи папір, на яких вони намальовані, ми лише віддаємо шану зображеним особам. Ікони – це видимі символи невидимих осіб, яким віддаємо пошани.

Щоб відчути правду ікон, треба до них звикнути і пізнати їх. Наше давнє українське церковне малярство не пішло шляхом наслідування натури, як у Західній Європі. Сирієць Павло Алеський, проїжджаючи Україною за часів Богдана Хмельницького, дивується високохудожньому живопису і різьбарту, стилю іконопису, в якому не було надмірної данини тілесності.

Ми повинні пишатися, що наші предки творили високу культуру, що наші твори живопису високомайстерні, високодуховні. Українські майстри вміли висловитися мовою ікони. Усіх українських ікон світ не знав, тому про них не згадували всеоб'ємні видання, які виходили в Європі і включали всі слов'янські країни, крім нашої. Про нас там і згадки немає. Ситуація змінилася у роки незалежності України. Уже побачило світ багато чудових книг на тему вітчизняного іконопису. Та на Волині збереглися ікони ще не відомі нашій науці.

Багато образів потрібно реставрувати, щоб вони повністю не зникли для нащадків. Українська ікона, відповідно реставрована, видавана і пропагована, допоможе нам вписатися в коло культурних народів, і то культурою далеко не останньою.

Наш іконопис засвідчить, що український народ є одним із перших за висотою духовних цінностей серед народів Східної Європи, бо він відзначається своєрідним мистецьким висловом, переконливістю іконографічного змісту та богословської думки.

Лариса ОБУХОВИЧ, художниця-реставраторка обласного краєзнавчого музею

СВЯЩЕНИЧИЙ ШЛЯХ

СПАСИБІ ЗА ЩОДЕННИЙ ТРУД

Іваничівському деканові протоіерею Ярославові Мельничуку виповнилося шістьдесят

Деякі парафіяни говорять: «Ми ходимо саме в цю церкву, тому що нам тут подобається священник, ми довіряємо йому, слухали б і слухали його». І хоча всі повинні пам'ятати: церква – дім Божий, у якому обов'язково перебуває особлива благодать Бога, але і на священнослужителів накладається велика відповідальність перед парафіянами, бо через

Отця Ярослава (другий зліва) вітають із ювілеєм представники районної влади. Світлина Тетяни Мельничук

таїнство Священства вони одержали благодать Святого Духа, через них ця благодать передається мирянам, яких священники повинні вчити християнської віри, благочестя.

Ось мешканці Старого Порицка Іваничівського деканату вважають, що їм пощастило, вони поважають, прислуховуються до порад настоятеля церкви Успіння Пресвятої Богородиці, яка розташована в їхньому селі.

Отець Ярослав Мельничук народився 11 лютого 1948 року. Тепер йому 60. Вже можна оглянутися на свої здобутки, пригадати минуле.

Великий вплив на майбутнього священника зробив батько Олександр, теж священник, який 1948 року був дияконом у селі Марковичі Локачинського району.

Син прислуговував у церкві татові і хотів одразу, закінчивши школу, вступити до семінарії. Батько благословив його на цю справу, однак за часів застою важко було це зробити. Тому після школи Ярослав служив у війську, закінчив СПТУ, працював у нововолинській шахті, ремонтно-механічному заводі, та думки про служіння Богу не покидали його. Часи тоді такі були, що всі чекали змін, і майбутній священнослужитель захотів змінити своє світське життя на духовне, щоб продовжити справу батька, який помер 1983 року.

Вступити вчитися до семінарії в 35 років було нелегко. Ярослав багато читав, працював над собою і 1985 року його рукоположили в сан диякона й направили в Нововолинськ. Далі вступив до Загорської (в Росії), а потім до Київської семінарії на заочну форму навчання. Став допомагати старенькому священникові в с. Підбереззя Горохівського району і був висвячений на пресвітера. Потім – призначення в Старий Порицьк. І ось уже 20 років о. Ярослав є настоятелем Успенської парафії. Розповідає, що на початку служіння звернулися до нього працівники КДБ, але на пропозицію доповідати хто що повідав на Сповіді відповів відмовою: порушення таємниці Сповіді – гріх.

1992 року о. Ярослав і його парафія першими в Іваничівському районі перейшли в лоно Київського Патріархату. Він також сприяв переходу ще 15 церков,

допомагав відновлювати храми, його зусиллями при лікарні побудували церкву, хоча була запланована лише капличка. Є плани на подальшу розбудову, тому що до Божого дому ходить дедалі більше людей.

Не забуває і стареньку церкву, якій 225 років. Про заснування храму є така легенда. З початку люди не знали, де будувати святиню. І якось вони побачили ікону, подумали, що хтось згубив, і принесли додому. Через кілька днів ікона знову з'явилася на тому самому місці, на ньому й побудували храм. Кажуть, що на службу мешканців сіл скликали гарні дзвони, в лихоліття їх закопали, а тепер не знають де.

Прикрасою дому Божого є старовинний іконостас, намолені ікони.

Не владний час над храмом, він вистояв і в воєнні роки, і в роки воєвничого безбожництва, коли на сім сіл зосталася тільки ця церква, а сусідні були знесені, зруйновані.

Як о. Олександр був прикладом для свого сина, так і сини о. Ярослава пішли батьківською стежиною: о. Андрій закінчив Київську духовну семінарію, а о. Василь – Волинську. Тепер вони служать в Іваничах у храмі Казанської ікони Божої Матері.

За сумлінне й плідне служіння о. Ярослав нагороджений митрою, двома хрестами з прикрасами, орденом Володимира Великого II ступеня. Тож побажаймо ювіляру доброго здоров'я, щастя і миру, радості і тепла, благословення Божого.

Валерій ШАРАНДІН, вихованець Волинської духовної семінарії

МИСТЕЦТВО

ПЕРШИЙ ДИСК ЮНИХ ХРИСТІЯН-ХОРИСТІВ

Хор Центру християнського виховання дітей та молоді в Луцьку (директор – священник Андрій Ротченков) провів концерт-презентацію свого першого компакт-диска. До нього ввійшли 23 твори: молитви, колядки, шедеври Д. Бортнянського, А. Вахнянина, народні перлини, твори Т. Толочко та інші.

Під час урочистого представлення платівки в луцькій «Просвіті» хор вітали канцлер протоієрей Микола Цап, який передав благословення єпископа Михаїла, представники обласної влади та громадськості.

Створено цей колектив під керівництвом Тетяни Толочко наприкінці 1992 року, коли директором недільної школи при Троїцькому соборі стала Тамара Мацкевич. Попервах то був хор хлопчиків, тепер – мішаний чотириголосий (концертмейстер Лілія Толочко), має чотири групи: підготовча (від 3 років), молодша, середня, старша.

У репертуарі творчої спільноти – понад сто позицій: уривки зі Служби Божої, ду-

тну діяльність на Волині та за її межами.

Альбом, який прихильники хору найближчим часом зможуть придбати у храмах Київського Патріархату, видано за сприяння Всеукраїнського православного братства Апостола Андрія Первозваного (голова Олександр Гудима) та київської фірми «Росток Рекордз». Концерт - презентацію підтримали луцька міська рада, обласне управління культури, УРП «Собор», Волинське крайове братство Святого апостола Андрія Первозваного, ТзОВ «Ініціал».

ховні твори вітчизняної та світової класики, народні пісні. Хор провадить жваву концер-

Віктор ГРЕБЕНЮК

ОФІЦІЙНО

Протоієрея **Василя Неліпу** призначено настоятелем парафії в сс. Небожка, Озерце та Кульчин Ківерцівського дек.

(указ № 10 від 13 лютого 2008 р.).

Священника **Івана Заторського** призначено настоятелем парафії в Олиці Ківерцівського дек. (указ № 11 від 13 лютого 2008 р.).

Священника **Романа Шлемкевича** призначено настоятелем парафії Преподобного Іова Почаївського в с. Човниця та Преображення Господнього в с. Озеро Ківерцівського дек. (указ № 14 від 21 лютого 2008 р.).

Протоієрея **Івана Гжицького** призначено настоятелем парафії Апостолів Петра й Павла в с. Домашів Цуманського дек. (указ № 15 від 22 лютого 2008 р.).

Священника **Йосипа Гнатюка** призначено настоятелем парафії Мучениці Параскеви-П'ятниці в с. Милуші Луцького райдек. (указ № 17 від 25 лютого 2008 р.).

У зв'язку з частими випадками пожеж у приватних будівлях, на підприємствах, у церковних спорудах та нещасними випадками на воді правлячий архієрей дав благословення **деканам і настоятелям парафій** проводити роз'яснювальну роботу серед мирян, співпрацювати з відповідними органами МНС, оголосив березень 2008 року місяцем посиленої роз'яснювальної роботи (указ № 18 від 27 лютого 2008 р.).

РЕКОМЕНДУЄМО ПРИДБАТИ

У Великий піст кожен християнин повинен піти до Сповіді й Причастя. Проте чимало православних – і початківців, і давно воцерковлених – не знає, як належить приготуватися до цих таїнств, як поводитися під час їх проведення і взагалі – що це таке і навіщо потрібно. Щоб допомогти у цьому, видавничий відділ єпархії «Ключі» випустив у світ брошуру «**Ідемо до Сповіді та Причастя**». Написано її стисло, докладно, простою, дохідливою мовою; підготовка до цих

таїнств і їх проходження поділено на послідовні етапи; звернено увагу на типові помилки, яких припускаються вірні.

Читання цієї брошури займе зовсім небагато часу, але користь від неї – превелика. Придбати її можна у храмах Київського Патріархату. Зацікавленим у розповсюдженні слід звернутися за адресою: м. Луцьк, вул. Градний узвіз, 1. Тел.: 72-21-82.

ВІТАННЯ

Висвяти

Іподіякона Йосипа Гнатюка 9 лютого 2008 р. висвячено на диякона, а 10 лютого – на священника;

ієродіякона Якова (Мільяна) 17 лютого висвячено на ієромонаха.

Ювілеї

Протоієрею Іванові Семенюку, обласному деканові та настоятелю парафії Святителя Феодосія Чернігівського в Луцьку, 1 березня – 35 років;

протоієрею Степанові Деленіву, настоятелю парафії Первомученика Стефана в Торчині Луцького райдек., 1 березня – 45 років;

священнику Юрієві Крохмалю-Брилевському, капеланові обласного дитячого територіального медичного об'єднання та настоятелю парафії Вознесіння Господнього в с. Рокині Луцького райдек., 1 березня – 25 років;

священнику Романові Войнаровичу, настоятелю парафії Великомученика Димитрія Солунського в с. Гать Луцького райдек., 2 березня – 25 років;

протоієрею Георгієві Лагановському, настоятелю парафії

Казанської ікони Божої Матері в с. Баківці Луцького райдек., 15 березня – 50 років;

священнику Юрієві Янчуку, настоятелю парафії Рівноапостольного князя Володимира в с. Тарасове Луцького райдек., 16 березня – 5 років священничого служіння;

протоієрею Станіславові Галайку, настоятелю парафії Винесення чесних древ Хреста Господнього в Жовтневому Нововолинського дек., 20 березня – 20 років священничого служіння;

священнику Василеві Михалку, настоятелю парафії Безсрібників Косми й Даміана в с. Холоневичі Цуманського дек., 22 березня – 35 років;

священнику Степанові Старевичу, настоятелю парафії Великомученика Пантелеймона Цілителя в Люблинці Ковельського райдек., 28 березня – 25 років;

протоієрею Василеві Неліпі, настоятелю парафії сс. Небожка, Озерце, Кульчин Ківерцівського дек., 28 березня – 15 років священничого служіння;

протоієрею Сергієві Депо, священникові парафії Святителя Василя Великого у Володимирі, 31 березня – 85 років.

Щиросердечно вітаємо священнослужителів із вагомими життєвими подіями!

ОГОЛОШЕННЯ

12 квітня – паломництво до святинь Києва: **Печерська лавра – Введенський монастир – Видубицький монастир – Іонівський монастир – Михайлівський Золотоверхий монастир – Володимирський собор (Патріарша Служба)**. Зголошуватись до 10 листопада. Виїзд 11 квітня о 23.30 від Свято-Троїцького собору в Луцьку. Повернення – 12 квітня о 23.30. Вартість поїздки 120 грн. Докладніша інформація та реєстрація – за тел. (03322) 5-42-50. Увага! Найближчим часом буде змінено номер телефону паломницької служби єпархії. Новий номер – (0332) 71-83-77.

На Страсному тижні у кафедральному соборі Святої Трійці відправлятимуть **таїнство Оливоосвячення (Соборування)** для усіх вірних, які хворіють: 21 квітня, Великий понеділок, 18.00 (після Вечірні); 22 квітня, Великий вівторок, 11.30 (після Літургії); 23 квітня, Велика середа, 18.00 (після Вечірні). Для прийняття таїнства необхідно зареєструватися у свічниці того ж дня, а також приступити до Сповіді й Причастя (можна напередодні).

Якщо Ви бажаєте отримати відповіді на запитання, практичні поради з християнського життя, почути змістовне тлумачення Біблії, – запрошуємо в нижній храм кафедрального собору Святої Трійці на **духовні заняття священника Андрія Ротченкова**. Початок о 15 годині щонеділі.

У приміщенні редакції (Луцьк, Градний узвіз, 1) можна замовити літературу видавництва «Ключі», «Українське біблійне товариство», «Свічадо». Докладніша інформація про це за тел. 72-21-82.

Виконуємо реставрацію та розпис храмів, а також реставрацію, позолоту, посріблення євхаристійних наборів: чаш, дискосів, лжиць і т. ін. Тел. (050) 660-53-19.

Шановні читачі, дорогі брати і сестри! Не використовуйте наш часопис у господарських цілях. Якщо газета Вам уже не потрібна – передайте її ближнім або в бібліотеку

Свідчення про державну реєстрацію:

ВЛ №219 від 03.08.2004 р.

Віддруковано в МП «Зоря»

м. Луцьк, просп. Волі, 2, тел.: 8 (03322) 4-60-38

Наклад 7500 пр. Ціна за домовленістю.

Зам. № 317 від 27.03.2008 р.

ВОЛИНСЬКІ ЕПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Часопис Волинської єпархії Київського Патріархату

Передплатний індекс 91241

Засновник і видавець –

Управління Волинської єпархії Української

Православної Церкви Київського Патріархату.

www.pravoslavja.lutsk.ua

Адреса редакції: 43025, м. Луцьк,

Градний узвіз, 1. Тел./факс: (0332) 72-21-82

pres-sluzhba@ukr.net

Головний редактор Андрій ГНАТЮК

Редакційна колегія:

прот. Віталій СОБКО (заст. головного редактора), **свщ. Андрій РОТЧЕНКОВ** (редактор дитячої сторінки), **Ірина ДАЦЮК** (художній редактор), **Віктор ГРЕБЕНЮК** (літературний редактор і коректор), **Віктор НУМЕРЖИЦЬКИЙ** (верстка, ТзОВ «ІНІЦІАЛ»), **Галина МЕЛЬНИК** (набір).

При використанні матеріалів часопису для публікації в інших ЗМІ посилання на нього обов'язкове. Редакція не завжди поділяє позиції авторів публікацій, які несуть відповідальність за достовірність поданої інформації, та залишає за собою право редагувати матеріали або не друкувати їх зовсім. Рукописи не рецензуються і не повертаються, листування з читачами – тільки на сторінках газети.